

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра мистецьких дисциплін та методик їх викладання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
М.Б. Боднар
« » 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Аналіз музичних творів та поліфонія

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)
(за нормативним терміном навчання)

Кременець 2019

Дем'янчук О.Н., Гуральна С. С. Робоча програма навчальної дисципліни «Аналіз музичних творів та поліфонія»: для студентів з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець, 2019. 20 с.

Розробник:

Дем'янчук Олександр Никанорович – завідувач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх викладання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, доктор педагогічних наук, професор.

Гуральна Світлана Степанівна – асистент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх викладання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри мистецьких дисциплін та методик їх викладання
Протокол № 1 від 30 серпня 2019 року

Завідувач кафедри

О.Н. Дем'янчук

1. Вступ

У програмі розкрито основні теоретичні і методичні аспекти вивчення навчальної дисципліни «Аналіз музичних творів та поліфонія» та визначено її місце в структурно-логічній схемі підготовки бакалаврів музичного мистецтва. Обґрунтовано актуальність дисципліни, визначено мету та завдання, подано структуру, описано зміст лекційних занять, практичної, методичної та самостійної роботи студентів. Опанування означеної дисципліни передбачено освітньо-професійною програмою Середня освіта (Музичне мистецтво) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) будується на основі синтезу педагогіки, музичного мистецтва і мистецтва взагалі, що пронизує всі ланки і ступені навчально-виховного процесу. Питому вагу у змісті цієї освіти посідають заняття із основного музичного інструменту, диригування, теоретичних дисциплін, сольного співу. Але все більш очевидною є необхідність посилення підготовки теоретичних дисциплін, особливо курсу аналіз музичних творів, який, охоплюючи знання з теорії та історії музики, є узагальнюючим в процесі вивчення циклу музично-теоретичних дисциплін. Окрім цього він є визначальним у вмінні правильно інтерпретувати музичний твір, граючи на основному чи додатковому музичних інструментах, під час співу, диригування, чи письмово здійснюючи аранжування.

У підготовці фахівців навчальна дисципліна «Музично-теоретичні дисципліни (аналіз музичних творів та поліфонія)» займає одне з провідних місць. Предметом його вивчення є музичні твори різних стилів та жанрів в контексті музично-теоретичного осмислення закономірностей розвитку музики та сутності її змісту в цілому. Цей курс спрямований на формування освітніх компетенцій, розширення світогляду, розвиток особистісних якостей, мисленнєвих процесів. Все це сприяє формуванню творчої самостійності вчителя-музиканта, яка є невід'ємною складовою його самовдосконалення та самореалізації.

Ключові слова: музична форма, засоби музичної виразності, аналіз, поліфонія, фуга.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Змістових модулів – 5	Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	Курс:	
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)	4-й	4-й
		Семестр	
		8-й	7-8-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4,5	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	6 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	4 год.
		Лабораторні	
		18 год.	- год.
		Самостійна робота	
		54 год.	82 год.
		Форма контролю	
Залік у 8 семестрі	Залік у 8 семестрі		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 % / 60 %

для заочної форми навчання – 9 % / 91 %

3. Мета та завдання курсу

Програмою курсу «Музично-теоретичні дисципліни (аналіз музичних творів та поліфонія)» передбачено вивчення різних за стилем, жанром і характером творів інструментального, вокального та навіть музично-театрального мистецтва. Варіативність її змісту дозволяє включати до музичного репертуару твори не тільки західно-європейських, а й українських та російських композиторів різних епох.

Метою вивчення навчальної дисципліни є: надання студентам цілісного наукового знання про музичне мистецтво, зокрема про устрій форми та засоби вираження художнього змісту в музичному творі; виховання у студентів сприйняття музичної форми як живого процесу, розуміння логіки музичної форми, єдності та взаємообумовленості форми та змісту; розкриття особливостей та специфіки музичних творів на основі засвоєних теоретичних знань та методик аналізу художніх зразків.

Для комплексного розвитку майбутнього вчителя музичного мистецтва при вивченні курсу передбачені такі **завдання**:

- знати основні форми музичних творів;
- опанувати основними методами аналізу музичного твору;
- виявляти домінуючі засоби музичної виразності;
- виховати художній смак, відчуття стилю та форми твору;
- розвивати аналітичні навички, необхідні для подальшої професійної роботи;
- навчити застосовувати отримані знання на практиці.

Компетентності та заплановані результати навчання

У процесі вивчення курсу «Музично-теоретичні дисципліни (аналіз музичних творів та поліфонія)» у навчальних закладах педагогічної освіти формуються такі програмні **компетентності**:

загальні: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, самостійно вивчати нові методи і форми роботи та використовувати новітні педагогічні технології у практичній діяльності;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

фахові: здатність розуміти культуро-типологічні характеристики музичних стилів, течій, їх конкретні прояви у творчості українських і зарубіжних митців;

здатність до засвоєння знань у галузі музично-теоретичних дисциплін та усвідомлення їхнього взаємозв'язку з практикою музичної діяльності.

Програмні результати навчання.

- володіти теоретико-методичними знаннями у галузі музичного мистецтва, принципами і закономірностями організації навчального процесу;
- розуміти жанрові особливості музичного мистецтва у контексті вітчизняного та зарубіжного досвіду, володіти знаннями музичних стилів і напрямків різних епох;
- здійснювати художньо-педагогічний аналіз музичних творів використовуючи для цього базові знання з фахових дисциплін;
- виявляти здатність до саморозвитку та самокорекції знань, моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення у галузі музикознавчих питань шкільної освіти.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 год. / 3 кредити ECTS.

Основною формою роботи є практичні заняття, метою яких є закріплення отриманих теоретичних знань та аналітичних навичок, оперування якими дозволяє здійснювати аналіз формотворчих складових та окремих елементів музичної мови в контексті змісту музичного твору, а також надавати комплексну характеристику музичним образам.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Музично-теоретичні дисципліни (аналіз музичних творів та поліфонія)» бакалавр володіє професійною термінологією, основами аналізу музичних творів різних форм, жанрів і стилів за різними методиками, усвідомлює принципи розгортання тканини музичних творів та практично втілює набуті знання у власній музично-педагогічній практиці. Відтак, готовий до професійної діяльності у закладах загальної середньої освіти та освітніх закладах I-II ступеня акредитації.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Засоби музичної виразності. Прості форми.

Тема 1. Вступ. Засоби музичної виразності. Загальні поняття музичної форми. Головні ознаки цезури. Поняття музичного стилю, музичного жанру. Функції частин музичної форми. Мелодичний розвиток, гармонія (типи тональних співвідношень), музичний ритм, темп, штрихи, фактура, діапазон. Значення гармонії, мелодії, ритму в розкритті змісту музичного твору.

Тема 2. Період. Період як самостійна форма. Його складові частини. Визначення періоду. Загальні риси періоду. Елементи періоду. Класифікація періоду: масштаби, структура, тональний план, мотивна будова, кульмінація.

Тема 3. Проста двочастинна форма. Загальне визначення. Єдність частин у формі. Будова частин. Види двочастинної форми. Середина двочастинної форми. Сфера застосування.

Тема 4. Проста тричастинна форма. Визначення. Єдність трьох частин форми. Структура. Види репріз. Способи динамізації репризи. Сфера використання.

Змістовий модуль 2. Складні форми.

Тема 1. Складна тричастинна форма. Ознаки. Середина частина (тріо, епізод) особливості репризи. Вступ та закінчення складної тричастинної форми. Складна трьох-п'ятичастинна форма. Сфера застосування.

Тема 2. Куплетна та куплетно-варіаційна форма – типові форми пісенних жанрів. Варіаційна форма.

Характеристика форми в цілому. Походження форми. Будова. Види варіацій та їх особливості. Класифікація (строгі: старовинні, класичні, варіації на basso ostinato; глінкінські (cantus firmus); вільні варіації). Подвійні варіації. Використання варіацій у композиторській практиці.

Тема 3. Рондо. Визначення форми. Джерела виникнення. Будова частин (головна партія та епізоди) Схема розвитку. Старовинне рондо, рондо зрілого класицизму, романтичне рондо.. Використання рондальних композицій у композиторській практиці.

Тема 4. Сонатна форма. Історія виникнення форми. Основні складові частини сонатної форми: (експозиція розробка, реприза.) Характеристика головної, побічної, зв'язуючої, заключної партій. Особливості тонального плану. Розробка та її роль в сонатній формі. Види розробки. Відхилення в репризі (особливості основних партій). Вступ та кода. Використання сонатної форми.

Змістовий модуль 3. Циклічні форми.

Тема 1. Сюїта. Принципи утворення циклічних форм. Походження сюїти. Старовинна сюїта (партита). Принципи побудови. Обов'язкові танці (алеманда, куранта, сарабанда, жига). Вставні номери сюїти (танцювальні: бурре, гавот, полонез, менует; та не танцювальні: арія, рондо). Нова сюїта та принципи її формотворення. Попурі. Жанр сюїти у творчості композиторів.

Тема 2. Сонатно-симфонічний та вокально-симфонічний цикли. Історія виникнення та побутування сонатно-симфонічного циклу. Особливості та камерні різновиди (соната, сонатина, тріо, квартети). Симфонія. Схема трьохчастинних та чотирьох частинних циклів. Особливості сонатно-симфонічного циклу у творчості композиторів XIX та XX століть. Використання даної форми у композиторській практиці. Історія виникнення і розвитку вокально-симфонічного жанру. Особливості ораторії, кантати.

Тема 3. Духовна музика. Жанрова різноманітність церковної музики. Класифікація. Генезис літургійної та паралітургійної музики. Історія розвитку жанрів та форм. Принципи формотворення духовної музики. Літургія та її складові. Меса. Паралітургійні пісні та їх класифікація. Духовний концерт. Західно-європейські, російські та українські композитори у становленні церковної музики.

Тема 4. Музика в синтетичних жанрах. Опера. Складові частини. Арія, арієта, каватина, аріозо. сольні номери, хори, оркестр, балет, фінал. Історія виникнення жанру.

Змістовий модуль 4. Історичні та музично-теоретичні засади поліфонії.

Тема 1. Поліфонія в контексті еволюції музичного мистецтва. Порівняльна характеристика поліфонічного різновиду багатоголосся з іншими видами музичного мислення. Розвиток поліфонії в контексті еволюції музичного мистецтва та її історична періодизація. Поліфонічні школи, персоналії найвідоміших композиторів-поліфоністів. Деякі жанри церковної та світської професійної поліфонічної музики Середньовіччя, Відродження: григоріанський хорал, органум, гимель, фобурдон, мотет. Поліфонія суворого стилю 15-16 ст. Поліфонія вільного письма в епоху Нового часу. Поліфонія ХХ ст..

Тема 2. Поліфонія строгого письма. Контрапункт та його різновиди. Виразальні властивості поліфонії строгого письма. Простий і складний контрапункти. Особливості використання консонансів та дисонансів. Принципи контрапунктичного поєднання голосів, типи руху голосів. Поняття горизонталі та вертикалі в контрапунктичній техніці.

Тема 3. Загальна характеристика поліфонії вільного стилю. Найважливіші риси поліфонії вільного стилю. Порівняння мелодики строгого і вільного стилю.

Змістовий модуль 5. Імітаційна поліфонія. Фуга.

Тема 1. Різновиди поліфонії. Імітаційна поліфонія. Канон. Контрастна, імітаційна та підголоскова поліфонія. Особливості музичної мови різновидів поліфонії. Різні музичні форми й жанри, які використовуються для створення творів поліфонічного складу: фуга, фугета, інвенція, канон, поліфонічні варіації тощо. Основні складові поліфонічного аналізу, роль в ньому фактурного аспекту. Виразові можливості поліфонії як різновиду багатоголосного мислення. Імітація (наслідування): прийом викладу, при якому один голос точно або зі змінами повторює мелодію, що безпосередньо перед тим прозвучала в іншому голосі. Імітація в оберненні, збільшенні,

зменшенні, вільна імітація, ракохідна, стретна, безкінечна. Контрапункт (протискладнення).

Тема 2. Фуга як вища імітаційно-поліфонічна форма. Поліфонічні цикли. Основні принципи формоутворення у фузі. Засоби та прийоми розчленування та об'єднання. Типологія бахівської фуги. Композиційні типи форми фуги. Поліфонічний цикл «Прелюдія та фуга». Художнє значення поліфонічної музики.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Лекція I. Прості та складні форми													
Змістовий модуль 1. Засоби музичної виразності. Прості форми													
Тема 1. Вступ. Засоби музичної виразності.	4	1	1			2	3	0.5	0.5			2	
Тема 2. Період.	4		1	1		2	4						4
Тема 3. Проста двочастинна форма.	4		1	1		2	4						4
Тема 4. Проста тричастинна форма.	2					2	4						4
Разом за змістовим модулем 1	14	1	3	2		8	15	0.5	0.5			14	
Змістовий модуль 2. Складні форми													
Тема 1. Складна тричастинна форма.	4	1	1			2	5	1				4	
Тема 2. Варіаційна, варіантна форма. Їх різновиди	5		1	2		2	6					6	
Тема 3. Рондо.	2					2	4					4	
Тема 4. Сонатна форма	7		1	2		4	6.5			0.5		6	

Разом за змістовим модулем 2	18	1	3	4		10	21.5	1	0.5			20
Лекція II. Циклічні форми												
Змістовий модуль 3. Циклічні форми												
Тема 1. Сюїта.	4.5	2	0.5			2	6	1	1			4
Тема 2. Сонатно-симфонічний та вокально-симфонічний цикли	2					2	4					4
Тема 3. Духовна музика	7			1	2	4	6					6
Тема 4. Музика в синтетичних жанрах.	4.5			0.5		4	4					4
Разом за змістовим модулем 3	18	2	2	2		12	20	1	1			18
Лекція III. Поліфонія												
Змістовий модуль 4. Історичні та музично-теоретичні засади поліфонії												
Тема 1. Поліфонія в контексті еволюції музичного мистецтва	7.5	1	0.5	2		4	7.5	1	0.5			6
Тема 2. Поліфонія строгого письма. Контрапункт та його різновиди.	5			1	2	2	4					4
Тема 3. Загальна характеристика поліфонії вільного стилю.	4.5			0.5	2	2	2					2
Разом за змістовим модулем 4	17	1	2	6		8	13.5	1	0.5			12
Змістовий модуль 5. Імітаційна поліфонія. Фуга												
Тема 1. Різновиди поліфонії. Імітаційна поліфонія. Канон	12	1	1	2		8	10	0.5	0.5			9
Тема 2 Фуга як вища імітаційно-поліфонічна форма. Поліфонічні цикли.	11			1	2	8	10		1		9	

Разом за змістовим модулем 5	23	1	2	4		16	20	0.5	1.5			18
Усього годин	90	6	12	18		54	90	4	4			82

6. Теми та зміст семінарських, практичних занять та лабораторних робіт

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.	З.ф.
1.	Загальні основи музичної форми	1	0.5
2.	Період найпростішої будови. Складові частини періоду	1	
3.	Проста двочастинна форма. Види простої двочастинної форми.	1	
4.	Проста тричастинна форма. Види простої тричастинної форми	1	
5.	Складна тричастинна форма та її художні можливості	1	
6.	Варіаційна форма	1	
7.	Рондо		
8.	Сонатна форма.	1	0.5
9.	Циклічні форми. Становлення та розвиток форми сюїти	0.5	1
10.	Різні типи сонатно-симфонічних циклів		
11.	Відмінності між основними богослужіннями різних конфесій	1	
12.	Синтетичні жанри, їх призначення та особливості використання	0.5	
13.	Поняття про поліфонію та гомофонію. Музична фактура	0.5	0.5
14.	Поліфонічна музика в її історичній періодизації. Основні жанри	0.5	
15.	Особливості стилю «строногого» письма. Контрапункт простий і складний. Поліфонія вільного письма.	1	
16.	Види поліфонії: підголоскова, контрастна, імітаційна.	1	0.5
17.	Види імітації. На задану тему написати всі види імітації.		
18.	Будова фуги	1	1
	Усього:	12	4

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.	З.ф.
1.	Поняття про період та прості музичні форми	2	
2.	Форма варіації та рондо. Аналіз нотних зразків	2	
3.	Форма сонатного Allegro	2	
4.	Особливості літургійних піснеспівів	2	
5.	Історичний розвиток поліфонічних форм. Музично-теоретичний аналіз поліфонічного двоголосся. Контрапункт	2	
6.	Характеристика зразків різних видів поліфонії	2	
7.	Аналіз деяких поліфонічних форм	2	
8.	Різні види імітації	2	
9.	Виконати музично-теоретичний аналіз однієї з фуг циклу ДТК Й. С. Баха	2	
	Усього:	18	

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва	Зміст	Кількість годин	
			Д.ф.	З.ф.
1.	Засоби музичної виразності.	Мелодія, гармонія, лад, ритм і т.д.	2	2
2.	Період.	Класифікація і приклади	2	4
3.	Проста двочастинна форма.	Схема і нотні зразки	2	4
4.	Проста тричастинна форма.	Схема і нотні зразки	2	4
5.	Складна тричастинна форма.	Схема і приклади	2	4
6.	Куплетна та куплетно-варіаційна форма – типові форми пісенних жанрів. Варіаційна форма.	Відмінності	2	5
7.	Рондо.	Класифікація і приклади	2	5
8.	Сонатна форма	Характеристика і структура	4	6

9.	Циклічні форми. Сюїта	Основні положення	4	4
10.	Сонатно-симфонічний, вокально-симфонічний цикли	Характеристика, зразки	2	2
11.	Літургійний цикл	Характеристика, зразки, їх аналіз	4	6
12.	Музика в синтетичних жанрах	Відмінності у критеріях визначення понять	2	6
13.	Навести 10 прикладів гомофонного і поліфонічного письма	Ноти	2	2
14.	Поліфонія строгого та вільного стилю. Написати 10 мелодій «строного» письма обсягом 6-8 тактів	Охарактеризувати відмінності, письмово виконати завдання	2	4
16.	Поліфонія епохи Ренесансу та Нового часу.	Основні жанри та їх особливості	2	2
18.	Написати 10 прикладів простого контрапункту на задану тему.	Письмово	2	4
19.	На задану тему написати всі види імітації.	Письмово	6	5
20.	Продемонструвати поліфонію по спеціальності та здійснити її музично-теоретичний аналіз	Виконавська інтерпретація та письмовий аналіз твору	2	4
21.	Здійснити музично-теоретичний аналіз однієї з фуг циклу ДТК Й. С. Баха.	Відтворення вивченого в аналізі циклу	8	9
	Усього		54	82

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Поліфонний та гомофонний склад.
2. Музичний синтаксис.
3. Період. Види періодів.
4. Звернення композиторів до простої двочастинної форми.
5. Застосування простої тричастинної форми у творчості композиторів.
6. Три-п'ятичастинна форма та її використання.

7. Куплетно-варіаційна форма.
8. Порівняльна характеристика старовинного рондо та рондо XIX ст..
9. Порівняльна характеристика сонатно-симфонічних циклів у віденських класиків, представників європейського симфонізму XIX –XX ст..
10. Вокальні жанри.
11. Літургії у творчості українських композиторів.
12. Рок-опера, оперета, мюзикл.
13. Синтаксичний аналіз сонати / циклу / піснеспіву.
14. Структурний аналіз інструментального / вокального твору.
15. Початкові форми багатоголосся: органум, підголосковість, гетерофонія.
16. Жанри багатоголосся Середньовіччя: григоріанський хорал, фобурдон, гімель, кондуїт, мотет, мадригал.
17. «Строгий» стиль як художньо-естетичне поняття.
18. Розглянути жанрові та стильові риси поліфонії Ренесансу на прикладі творів одного з вказаних композиторів: Г.Дюфаї, І.Окегема, Ж.Депре, О.Лассо, Д.Палестрина, Д.Царліно, А. та Дж. Габріелі.
19. Особливості поліфонії «вільного» письма.
20. Основні риси мистецтва Бароко.
21. Розглянути особливості творчості Г.-Ф. Генделя.
22. Особливості поліфонічного тематизму Й.-С. Баха.
23. Поліфонічне мислення віденських класиків.
24. Прелюдії і фуґи Д. Шостаковича – сучасне трактування жанру.
25. Поліфонічні жанри у творах сучасних українських композиторів.
26. Імітаційна поліфонія в історіографії.

9. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Музично-теоретичні дисципліни (аналіз музичних форм та поліфонія)» використовуються словесні, наочні, практичні методи, репродуктивні, творчі, проблемно-пошукові методи, навчальна робота під керівництвом викладача і самостійна та індивідуальна робота студентів поза контролем. Зокрема:

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

Словесні: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: вправи, практичні і дослідні роботи.

2) **За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:** індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) **За ступенем самостійності мислення:** репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю:** під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів та презентацій.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) **Методи стимулювання інтересу до навчання:** навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; дидактичні ігри, виконання творчих завдань, створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), опора на мистецький досвід студента, стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні.

III. Методи контролю і самоконтролю навчально-пізнавальної діяльності: усний, письмовий, самоконтроль і самооцінка у навчанні.

10. Методи контролю

Поточний контроль: усний (індивідуальний та фронтальний); письмовий (художній та структурний аналіз музичних творів). Підсумковий контроль – залік.

Вимоги до заліку:

- знати теоретичні основи курсу аналізу музичних форм (глосарій);
- здійснити розширений письмовий аналіз одного вокально-хорового твору духовної тематики;
- усно здійснити цілісний аналіз будь-якого заданого викладачем твору, включаючи всі компоненти цілого в їх взаємодії та розвитку у безпосередньому зв'язку з образним змістом твору.

-

11. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є письмові та усні відповіді, презентації результатів виконаних завдань та досліджень на основі нотних зразків.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Зм.мод. 1				Зм.мод. 2				Зм.мод. 3				Зм.мод. 4			Зм.мод. 5		Разом	Самостійна робота	Загальна сума
T 1	T 2	T 3	T 4	T 1	T 2	T 3	T 4	T 1	T 2	T 3	T 4	T 1	T 2	T 3	T 1	T 2			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	3	3	6	6			
12 балів				12 балів				12 балів				12 балів			12 балів		60 балів	40 балів	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінку «5» (100-90 балів) – заслуговує студент, який вміло використовує набуті музично-теоретичні знання з усіх форм роботи практичних занять з аналізу музичних творів: може правильно визначити форму музичного твору в цілому, а також його менших складових частин; розуміє логіку ладо - гармонічної основи твору; знає сферу застосування музичних форм, а також орієнтується на особливості естетичних принципів певного музично-мистецького напрямку та особливості музичної мови того чи іншого композитора; здатен самостійно виконати творче завдання, використовуючи певні навчальні умови.

Оцінку «4» (82-89 балів) – заслуговує студент, який в достатньому об'ємі володіє опорними теоретичними поняттями, уміє аналітично мислити, допускаючи помилки, уміє їх самостійно виправити. Робить незначні помилки в практичних завданнях, усуваючи їх самостійно. Визначає форму музичного твору із незначними похибками; аналізує менші складові частини, даючи правильний аналіз; може знайти кілька варіантів вирішення певних практичних завдань, спираючись на логічне мислення, чітко і професійно грамотно записує і називає всі елементи музичної мови. Виявляє вміння самостійного, творчого підходу.

Оцінку «4» (75-81 балів) – заслуговує студент, який в достатньому об'ємі володіє опорними теоретичними поняттями, уміє використати їх у практичній діяльності, допускаючи незначні помилки, усуваючи їх самостійно: визначає форму музичного твору із незначними похибками; аналізує менші складові частини, даючи правильний, але поверховий аналіз; не спирається достатньо на гармонію.

Оцінку «3» (67-74 балів) – заслуговує студент, який на посередньому рівні засвоїв музично-теоретичний матеріал, не завжди може використати ці знання на практиці, але після аналізу помилок викладачем, може виправити неточності. Допускає помилки у вирішенні практичних завдань.

Оцінку «3» (60-66 балів) – заслуговує студент, який володіє елементарними музично-теоретичними поняттями, допускаючи суттєві помилки на практиці, а саме: помиляється із визначенням форми музичного твору (наприклад – визначає тричастинність, але не бачить різниці між простою та складною тричастинною композицією); не може визначити тональностей частин; помиляється у гармонічному аналізі твору. Не проявляє творчості та самостійності, не бачить свої помилки та недоліки.

Оцінку «2» (59-35 балів) – заслуговує студент, який володіє дуже обмеженими знаннями, частково маючи прогалини в засвоєнні деяких тем, тобто не володіє системними знаннями: самостійно не визначає форму музичного твору та його менших складових частин; не бачить зв'язку в

тональному плані твору; гармонічний аналіз виконує на елементарному рівні (лише функції головних тризвуків); не орієнтується в складних мелодико-ритмічних структурах, обмежується простими формулами.

13. Методичне забезпечення

1. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
2. Ілюстративні записи з фонду фонотеки.

14. Рекомендована література

Базова:

1. Антонюк-Гуральна С.С. «Літургія», укладена С. Людкевичем: стилістичні особливості. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка*. Серія: Мистецтвознавство. За ред. О. С. Смоляка. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. №1. С.101-109.
2. Мазель Л., Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений. М., 1997.
3. Ройтерштейн М. Й. Полифония М.: АСАДЕМІА, 2004. 191 с.
4. Скребков С. Анализ музыкальных произведений. М., 1998.
5. Скребков С. С. Учебник полифонии М.: Музгиз, 1990. 269 с.
6. Смаглій Г. А. Основы теории музыки: підручник. 4-е вид., перероб. і доп. Х.: Факт, 2009. 383 с.
7. Способин И. Музыкальная форма. М., 1994.
8. Супрун-Яремко Н. Поліфонія: посібник. Вінниця: Нова книга, 2014. 512 с.
9. Холопова В. Н. Формы музыкальных произведений: Учебное пособие. 2-е изд., испр. СПб.: Лань, 2001. 496с.; 2006. 489с.
10. Шип С. Музична форма від звуку до стилю: навч. посібник К.: Заповіт, 2008. 368 с.

Допоміжна:

1. Асафьев Б.М. Музыкальная форма как процесс. Кн.1, 2. Л.: 1984. 122 с.
2. Бобровский В. О переменности функций музыкальной формы. М., 1999.
3. Герасимова-Персидская Н. Партесный концерт в истории музыкальной культуры. М., 2010.
4. Григорьев С. Учебник полифонии М.: Музыка, 1997. 309 с.
5. Гуральна С. С. Теоретичні аспекти вивчення поліфонічних творів: методичні рекомендації. Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2015. 25 с.
6. Евдокимова Ю. К. Полифония средних веков и эпохи Возрождения. М.: Музыка, 1995. 461 с.
7. Евдокимова Ю. Учебник полифонии. М.: Музыка, 2005. 378 с.
8. Крупина Л. Л. Эволюция фуги М. : ПАМ им. Гнесиных, 2004. 186 с.
9. Котляревський В. До питання про вивчення простих одночастинних побудов в курсі аналізу музичних творів // Методика викладання музично-теоретичних дисциплін. К., 2000.
10. Кудрик Б. Огляд історії української церковної музики [Серія: Історія української музики. Вип.1. Дослідження]. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, 1995. 128с.
11. Лаврентьева И. Вокальные формы в курсе анализа музыкальных произведений. М., 2004.

12. Мазель Л. Строение музыкальных произведений: учеб. пособие. М.: Музыка, 1989. 534 с.
13. Мюллер Т. Полифония. М. : Музыка, 1989. 238 с.
14. Протопопов В. История полифонии М. : Музыка, 1997. 325 с.
15. Ровенко А. Практические основы стретно-имитационной полифонии: Учебное пособие для музыкальных вузов. М. : Музыка, 1996. 151с.
16. Симакова Н. Вокальные жанры эпохи Возрождения. М.: Музыка, 2006. 362 с.
17. Скребков С. Теория имитационной полифонии. К.: Музична Україна, 1993. 142 с.
18. Федотов В. А. Начало западноевропейской полифонии. Владивосток, 2005. 253 с.
19. Чугаев А. Особенности клавирной фуги Й.С. Баха. М.: Музыка. 1995. 127 с.
20. Южак К. Практическое пособие к написанию и анализу фуги. СПб.: Изд-во Политехн. ун-та 2006. 32 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Аналіз літургій П. Бажанського
http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/DocDescription?doc_id=543392
2. Про вокальні форми в курсі аналізу музичних творів
<http://aperock.ucoz.ru/load/24-1-0-2965>
3. Про поліфонічні принципи, прийоми та форми
<http://armp.kgra.km.ua/Files/APMP01/14.pdf>
4. Підручник поліфонії <https://jenyabril.livejournal.com/90884.html>
5. Навчальний посібник з поліфонії
http://window.edu.ru/catalog/pdf2txt/828/26828/11044?p_page=14